

ת"פ 41253/05/19 - מדינת ישראל נגד גיא ארדמן, עינת רט ארדמן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 41253-05-19 מדינת ישראל נ' רט ארדמן ואח'

מספר בקשה: 22

לפני
המבקשת

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד נגה בליקשטיין שחורי

נגד
המשיבים

1. גיא ארדמן

2. עינת רט ארדמן

ע"י ב"כ עו"ד משה מזור ועו"ד אושר רובינגר

החלטה

בפניי בקשת המאשימה להורות כי עדותם של גב' קלאודיה הונגר ומר פטריק מאייר, שניהם בנקאי בנק UBS, ועדותם של מר אורציו בריגינה ומר ארמין הצ'יץ', שניהם בנקאי בנק יוליוס בר (להלן ביחד: "**נציגי הבנקים השווייצרים**"), תשמענה באמצעות מערכת טלוויזיה סגורה בינלאומית בהיוועדות חזותית (video conference).

1. במסגרת הבקשה טוענת המאשימה כי עדויות נציגי הבנקים השווייצרים הנדרשות להגשת ראיות התביעה, דרושות לצורך הליך משפטי בישראל, וכי נוכח משבר נגיף הקורונה העולמי וההגבלות השונות שהוטלו ומוטלות מעת לעת בעטיו, לא ניתן להביא את נציגי הבנקים השווייצרים למתן עדות בישראל, ומשכך קיים טעם ממשי לקבוע כי עדויותיהם תשמענה באמצעות היוועדות חזותית.

לשיטת המאשימה מתקיימים במקרה דנן כל התנאים אשר נקבעו בהוראות הדין והפסיקה על מנת שבקשתה תאושר; וכי נוכח טיבן של העדויות, שהינן טכניות בלבד, כך לשיטת המדינה, ונוכח ההתפתחויות הטכנולוגיות והאמצעים הטכנולוגיים המתקדמים העומדים לרשות מערכת המשפט - ניתן לגבות את העדות מרחוק, בזמן אמת, תוך התרשמות בלתי אמצעית של ביהמ"ש מהעדים, ובאופן שלא תפגע יעילותה של החקירה הנגדית.

2. המשיבים מצדם מתנגדים לבקשה וטוענים כי מדובר בבקשה שיש בה לפגוע פגיעה קשה בזכותם לחקירה נגדית.

המשיבים אינם חולקים על העובדה כי העדויות דרושות לצורך ההליך המשפטי בישראל, אך מתנגדים מכל וכל כי הן תשמענה בדרך של היוועדות חזותית.

לשיטתם יש להעדיף באופן מובהק אחד משמעי את האפשרות שהעדים יזמנו למתן עדות בישראל, באופן שיאפשר חקירתם באולם ביהמ"ש "פנים אל פנים". בהקשר זה מוסיפים וטוענים כי המאשימה מצדה כלל לא בחנה אפשרות זו מול נציגי הבנקים השווייצרים, לא טרחה לקבל עמדתם, וחרף זו הגישה בקשה תיאורטית המקדימה את זמנה.

לחלופין, טוענים המשיבים כי ככל שביהמ"ש יקבע שאין מקום לשמיעת העדויות בישראל, הרי שיש לקבוע כי עדותם תיגבה בשווייץ, בדרך של חיקור דין, בנוכחות באי כוח המאשימה והנאשמים - אפשרות מידתית יותר שפגיעתה בזכותם של הנאשמים לקיים חקירה נגדית כהלכה היא פחותה.

ב"כ המשיבים מוסיפים וטוענים כי בכל מקרה, נוכח הצהרת המאשימה לפיה גם אם ייעתר ביהמ"ש לבקשה לשמיעת העדויות בדרך של היוועדות חזותית, הרי ששמורה לעדים השווייצרים זכות הסירוב - מדובר בבקשה תיאורטית ומוקדמת מדי של המדינה, שמן הדין שטרם הכרעה בה יוקדם לה בירור עובדתי מול העדים ותבחן נכונותם להעיד באיזה מן הדרכים המבוקשות.

לתמיכה בטענתם זו מפנים המשיבים להחלטה שניתנה ביום 17.11.20 בת"פ 63871-06-16 (מחוזי ת"א) בענין מ"י נ' וייסמן ואח', שם נדונה בקשה זהה שהוגשה מטעם המאשימה, ונקבע כי **"...על מנת שבית המשפט יוכל לקבל החלטה מושכלת בהתחשב בטיעוני הצדדים, מתבקשת המאשימה לבחון מול הרשויות השווייצריות האם תשמע התנגדות מטעם העדים משווייץ להתייצב בישראל למסירת עדות או לחלופין לקיים את הדיון באמצעות היוועדות חזותית ... ברי כי ראשית יש לבקש את הסכמתם של העדים להתייצב בבית המשפט ורק אם יישמע סירוב להציע את האפשרות האחרת..."**.

3. בתגובה מעלה המאשימה מספר טענות: ראשית, הדרישה לקבל את תשובת העדים השווייצרים טרם הגשת הבקשה יש בה כדי ליצור עיכוב משמעותי. ולראיה מפנה המאשימה להליך המתנהל בת"פ 63871-06-16, שם טרם התקבלה תשובה מטעם העדים, אף שנעשתה פנייה לרשויות בשווייץ, ואף אין צפי מתי תתקבל.

שנית, נוכח העובדה כי בבריטניה התגלתה מוטציה לנגיף הקורונה והוחמרו ההגבלות במדינות אירופה ובישראל, הציפיה שהעדים השווייצרים יסכימו להגיע לישראל היא בלתי סבירה בעליל.

משכך חוזרת המאשימה על בקשתה לקבוע כי העדויות תשמענה בדרך של היוועדות חזותית.

4. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, כפי שפורטו באריכות בבקשות ובתגובות שהוגשו מטעמם, באתי לכלל מסקנה כי טרם מתן החלטה בבקשה גופה, יש מקום לקבל, במקרה דנן, את עמדתם של הבנקאים השווייצרים, הכל כמפורט להלן:

5. אכן דרך המלך לגביית עדות היא באולם ביהמ"ש בישראל, פנים מול פנים ועל כך אין חולק. ואולם בשורת פסקי דין והחלטות נקבע כי היוועדות חזותית, העונה על התנאים המפורטים בתקנה 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות, תשנ"ט-1999, היא דרך ראויה לגביית ראיות, מקום בו לא ניתן להביא את העד לביהמ"ש (ראה למשל ע"פ 440/87 חיים חדד נ' מ"י; תפ"ח 53698-03-17 מ"י נ' אבישי בן דוד; ת"פ 343/04 מ"י נ' אהרון אייל כהן; בין רבים אחרים).

6. ככלל מקובלת עליו עמדת המאשימה לפיה בשל מצב החירום העולמי שנוצר, בעקבות התפשטות נגיף הקורונה וההגבלות והאיסורים שהוטלו ומוטלים בעטיו, קיים בסיס מוצדק להנחה לפיה לא ניתן להביא את נציגי הבנקים השווייצרים לביהמ"ש בישראל.

לא יכול להיות חולק כי מצויים אנו בעיצומו של משבר בריאות עולמי, שלמרבה הצער הולך ומחריף, שלו השלכות רחבות היקף, הנוגעות, בין היתר, לאפשרויות הטיסה, לצורך בבידוד בעת ההגעה ארצה ובחזרה לארץ המוצא, להגבלות התנועה בארץ, למגבלות המוטלות מעת לעת על קיומם של דיונים בביהמ"ש ולסיכונים הבריאותיים הממשיים הכרוכים במעבר בין מדינה למדינה.

כל אלה מהווים, לשיטתי ועל דרך הכלל, סיבה מספקת שיש בה כדי למנוע את בואם של העדים לישראל.

7. יחד עם זאת במקרה דנן קיימות נסיבות מיוחדות, זאת שעה שהמאשימה שבה והדגישה בטיעוניה כי גם אם יעתר ביהמ"ש לבקשה, ויורה על גביית העדות בדרך של היוועדות חזותית, הרי שע"פ הדין השווייצרי (כפי שנמסר ע"י הרשות המוסמכת בשווייץ לנציגי המחלקה הבינלאומית בפרקליטות המדינה) לא ניתן לכפות את העדים השווייצרים להעיד בהיוועדות חזותית לו יסרבו לכך.

צא ולמד כי בנסיבות הללו אכן יש ממש בטענת הנאשמים כי מדובר בבקשה המקדימה את זמנה.

שהרי מה לו לביהמ"ש להכריע כבר עתה בשאלה שבמחלוקת בין המאשימה, המבקשת לגבות את העדות בדרך של היוועדות חזותית, לבין הנאשמים אשר, למצער, מבקשים כי העדות תיגבה בדרך של חיקור דין, כאשר ממילא זכות הסירוב להעיד בהיוועדות חזותית נתונה לעדים השווייצרים, חרף החלטת ביהמ"ש.

8. משכך ובנסיבות המיוחדות של המקרה דנן בהחלט ראוי כי קודם למתן החלטה תפנה המאשימה לקבל את עמדת העדים השווייצרים.

ברי כי אין כל טעם כי תינתן החלטה בבקשה, אשר ממילא תלויה ברצונם הטוב של אותם עדים, אשר בהבל פה יוכלו לבטלה ולהופכה לפלסטר.

תתכבד המאשימה ותפנה לעדים, תברר את נכונותם להעיד ובהתאם לתשובתם תכלכל את צעדיה.

ממילא ככל שהעדים יסכימו להגיע לישראל, גם אם אפשרות זו אינה נחזית כסבירה בעת הנוכחית, תתייתר בקשת המאשימה.

ככל שיסרבו להגיע ויסכימו להעיד בהיוועדות חזותית, או אז יחליט ביהמ"ש אם לקבל עמדת המאשימה בעניין זה ולשמוע העדות בהיוועדות חזותית או לקבל את עמדת הנאשמים לפיה יש להעדיף חיקור דין.

ככל שיסרבו להגיע ויסרבו להיוועדות חזותית, הרי שגם אז תייתר בקשת המאשימה והיא תוכל לפנות בבקשה חדשה לחיקור דין (כפי שהצהירה שתעשה).

ריבויין של האפשרויות הקיימות בעת הנוכחית, כפי שפורטו לעיל, התלויות כולן בנכונותם ועמדתם של העדים השוויצרים, מלמדת מתוכה כי מדובר בבקשה מוקדמת מדי ובדין תיאורטי בשלב זה.

9. אינני מתעלמת מהטענה שבירור, כאמור, מול העדים עלול לעכב את ההליך, ואולם מנגד יש לתת את הדעת לעובדה כי המאשימה היא יוזמת ההליך, ומן הסתם יכלה לצפות שיתעוררו קשיים בנוגע להעדת העדים השוויצרים, גם בימים כתיקונם. העובדה כי נקלענו למשבר בריאותי עולמי אינה מונחת לפתחם של הנאשמים, ובוודאי שאין בה כדי להביא לפגיעה בזכויותיהם הדיוניות והמהותית.

10. סוף דבר, משנתתי דעתי לכל השיקולים הצריכים לעניין, אני קובעת כדלקמן:

א. עדויות נציגי הבנקים השוויצרים דרושות לצורך ההליך המשפטי המתנהל בפניי בישראל.

ב. המאשימה תפנה לעדים השוויצרים ותברר עימם נכונותם להגיע למסירת עדות בישראל.

ככל שיסרבו, תברר המאשימה נכונותם למסור עדויותיהם באמצעות היוועדות חזותית.

ג. שמורה למאשימה הזכות לשוב ולפנות לביהמ"ש בבקשה מתאימה, בנושא גביית העדות, בהתאם לתשובות שיימסרו לה.

המזכירות תשלח ההחלטה לב"כ הצדדים ותוודא קבלתה אצלם טלפונית.

ניתנה היום בלשכתי, כ"א טבת תשפ"א, 05 ינואר 2021,
בהעדר הצדדים.